

Søren Pape Poulsens 8. marts-tale

Taler

Søren Pape Poulsen
Justitsminister

Dato

8. marts 2019

Sted

VEGA

Tusind tak for invitationen til at tale her i dag.

Lad mig begynde med at dvæle lidt ved dagen i dag, 8. marts. En dag, hvor vi verden over retter et tiltrængt blik mod kvinders stilling. En dag, hvor vi samler os om den uret og ulighed, der desværre stadig eksisterer mellem mænd og kvinder. Også i Danmark.

Her kunne jeg så på sand politiker-manér vælge at opliste de initiativer, skiftende regeringer har taget for at forbedre kvinders lighed og rettighed i samfundet. Men det vil jeg ikke.

De ting, der er gjort, må nemlig ikke skygge for de ting, der skal gøres. For det står fuldstændig klart for mig, at der stadig udestår en stor og vigtig opgave med at sikre ligestilling.

Jeg har derfor tænkt mig at tale om to alvorlige emner, som ligger mig meget på sinde.

Emner, som handler om at bryde tavsheden og afdække en virkelighed, som det er så vigtigt, at vi bliver klogere på og får gjort op med. Emner, som for mig er tydelige billeder på, hvorfor det stadig er nødvendigt at tale om kvinders rettigheder: Voldtægt og psykisk vold.

Tillad mig at spole tiden en smule tilbage. Jeg havde ikke været justitsminister længe, før jeg stiftede bekendtskab med et forslag om en samtykkebaseret voldtægtsbestemmelse i straffeloven for første gang.

Og lad mig her være hudløst ærlig: Jeg var skeptisk. Mine tanker kredsede især om, hvordan sådan et samtykke reelt kunne gives i praksis. Skulle alle gå rundt

med en spiseseddel i lommen, inden de gik i byen? Skulle enhver seksuel handling nu gøres til et kontraktligt anliggende?

Jeg endte derfor med i første omgang at lade de åbenlyse ulemper skygge for de også åbenlyse fordele, som en ny lovgivning om voldtægt vil have. Forslaget blev derfor lagt til side – i hvert fald for en stund.

For gruopvækkende historier om seksuelle overgreb blev ved med at dukke op. Modige ofre, stærke kvinder, stod frem med vidnesbyrd, som satte sig dybt i mig. De var lige så grufulde, som de var vigtige.

Historierne blev fortalt af nogle andre eksperter end de juridiske. Nemlig dem, som selv havde været udsat for et overgreb. Virkelighedens eksperter. Dem, som havde mødt betjenten, retssystemet, bistandsadvokaten, sundhedsvæsenet.

Som politiker skal man jævnligt kigge indad og spørge: Kan vi gøre mere? I dette tilfælde var der kun et svar. Ja. Ja, vi kan gøre mere. Vi skal gøre mere.

For når flere unge piger beretter, at de ikke ville anbefale andre at anmelde en voldtægt, så er der et eller andet fuldstændig galt. Det kan ikke være rigtigt, at det er ofrene, som sidder tilbage og føler sig flove og skyldige.

For de personer, som har været udsat for en så grov forbrydelse som voldtægt, må aldrig være i tvivl om, at samfundet er på deres side. Altid.

Derfor bad jeg i efteråret mine embedsmænd om at undersøge, hvordan straffelovens voldtægtsbestemmelse kunne forbedres. Blandt andet med inspiration fra andre lande.

Og regeringspartierne og jeg overvejer lige nu mulige modeller for en ny voldtægtsbestemmelse i straffeloven, der baserer sig på frivillighed.

For en ting er helt sikkert: Alle seksuelle handlinger skal bygge på frivillighed. Det er ikke til diskussion.

Og det betyder med andre ord, at der er brug for ny lovgivning på voldtægtsområdet. Sex er kun sex, hvis det er frivilligt. Ellers er det voldtægt. Og det skal afspejles i lovgivningen. Længere er den ikke.

Som partiformand kan jeg for egen regning sige, at mit parti er klar til at indføre

en ny voldtægtsbestemmelse, der baserer sig på frivillighed. Og jeg håber, at vi kan få de øvrige partier med ombord.

For vi har brug for en kulturforandring. Og det er mit håb, at vi som samfund kan få talt mere åbent om, hvor grænserne går mellem acceptabel og uacceptabel seksuel adfærd.

Det er dog ikke helt så lige til at ændre straffelovens voldtægtsbestemmelse. Og særligt en frivillighedsbaseret voldtægtsbestemmelse giver anledning til flere juridiske overvejelser.

Derfor er det meget vigtigt for mig, at domstolene, universiteterne, anklagemyndigheden og politiet også bliver hørt.

De besidder den nødvendige juridiske ekspertise, som skal til for at sikre, at en ny bestemmelse på én gang er let forståelig og anvendelig for de myndigheder, der skal håndhæve bestemmelsen.

Og som jeg har sagt før, ser jeg hellere, at arbejdet tager den nødvendige tid for så til gengæld at munde ud i gode og brugbare løsninger.

En ændring af straffelovens voldtægtsbestemmelse vil ikke løse alle de udfordringer, som er forbundet med sager om voldtægt. Langt fra.

Derfor nedsatte jeg i oktober sidste år et ekspertpanel.

Ekspertpanelet ser på sager om voldtægt i bred forstand. Og har fået til opgave at pege på de centrale områder, hvor vi kan gøre det bedre.

Panelet består af en række faglige eksperter, som med hver deres baggrund kan bidrage med forskellige syn på problemstillingerne.

For mig er ekspertpanelet et fantastisk eksempel på, at vi kan nå rigtig langt sammen – eksperter, organisationer og politikere. Når vi lytter til hinanden. Når vi lærer af hinanden.

Jeg har allerede modtaget de første forslag til forbedringer fra panelet.

En meget vigtig anbefaling er, at politiet, anklagemyndigheden og dommerne skal blive bedre til at forstå og håndtere offerets traumereaktioner. Det skal de,

fordi det er vigtigt, at et offer for voldtægt aldrig bliver bedt om at stå til regnskab for, om reaktionen efter voldtægten var sædvanlig eller ej. Panelet fortsætter deres arbejde et stykke tid endnu, og jeg ser frem til at modtage endnu flere gode råd og forslag fra panelet.

Voldtægtslovgivningen er ikke det eneste område, som der har været behov for at tage fat på.

Og med fare for at gentage mig selv, var jeg også her skeptisk til at begynde med. Hvad var psykisk vold egentlig for en størrelse? Var det overhovedet et problem? Og hvilken forskel kunne lovgivning gøre?

Alt det ændrede sig, da jeg så Christina Rosendahls stærke og tankevækkende film om psykisk vold. Jeg sad tilbage med følelsen af, at her var et hidtil overset område – i hvert fald politisk – med så utroligt mange tragiske historier om ofre og pårørende, som bliver mærket for livet.

At undlade at handle politisk var i mine øjne at svinge de ofre.

Derfor startede jeg for et års tid siden et arbejde med at kriminalisere psykisk vold. Det skete i tæt og godt samarbejde med en bred kreds af aktører.

Også her har det gjort stort indtryk på mig at møde nogle af dem, som har rent faktisk har oplevet psykisk vold. Og levet i et hjem, hvor psykisk vold har været en del af hverdagen.

En kvinde fortalte, hvordan hun levede med en mand, som monitorerede hendes adfærd helt ned til den mindste detalje. En anden kvinde blev på grund af mandens jalousi isoleret fra sin omgangskreds og underlagt et regime af nedværdigende kontrol.

Der er historier om mennesker, der er brudt sammen efter lange perioder med psykisk vold og i årene efter stadig lever med de ar på sjælen, som volden har givet.

Historierne rørte mig. Og de styrkede min tro på, at ikke bare fysisk, men også psykisk vold skulle kriminaliseres.

Derfor har jeg lige nu en ny lov på vej igennem Folketinget.

Igen: Vi skal starte med ofrene. De skal møde et retsvæsen, der ser, hører og forstår deres situation.

Her på falderebet er jeg nødt til at sige: Jeg ville ikke stå her, hvis det ikke var for alle de mange kvinder, som har haft modet og styrken til at stå frem med deres historier.

Det er beundringsværdigt. Og de sager, som jeg har fortalt om i dag, er eksempler på, at det kan føre til reelle ændringer af vores lovgivning.

For uden ofrenes historier – hvor grupovækkende de end måtte være – ville vi som lovgivere stå med mindre viden.

Fortællingerne gør ikke bare indtryk. De er med til at skabe fundamentet for ny lovgivning. Og de er med til at give andre – og endnu andre – modet til at stå frem med netop deres fortælling. Til at bryde tavsheden og afdække en virkelighed, som det er så vigtigt, at vi får gjort op med.

Og med de ord vil jeg gerne slutte af med endnu engang at sige tak for invitationen. Jeg håber, at I får en fortsat skøn – og ikke mindst festlig – aften.

Tak for ordet. Og glædelig kampdag!

Kilde

Manuskript tilsendt af taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

8. marts-tale, Det Konservative Folkeparti, Kvindebevægelsen

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/soren-pape-poulsens-tale-ved-kvinfo-8-marts-fest>